

NR 3 2021

Luckoslantent

TIDNINGEN OM
PENGAR & SPARANDE
FRÅN SWEDBANK &
SPARBANKERNA
ÅRSKURS 4-6

Spara
vecko -
pengen

smart

VI ÄLSKAR
TUSSE!

"Vi räddade
vår badsjö!"

★ POSTERI!

BTS

Tusse:

LÄRARHANDLEDNING

LÄRARHANDLEDNING till Lyckoslanten NR 03 2021

LYCKOSLANTEN riktar sig till barn i årskurs 4–6. Den handlar om ekonomi, entreprenörskap och engagemang och svarar på frågor som till exempel: Vad är privatekonomi? Hur når jag mina drömmar? Vad vill jag förändra i mitt liv och i samhället?

FÖR ATT UNDERLÄTTA för dig som lärare att jobba vidare med Lyckoslanten har vi tagit fram idéer till roliga och lärorika lektioner att använda i din undervisning utifrån tidningens artiklar. Uppgifterna utgår från läroplanens syften och kunskapskrav samt syftar till att stärka entreprenörskapet i skolan.

”En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållnings-sätt som främjar entreprenörskap.”

”Entreprenörskap i skolan är ett pedagogiskt förhållningssätt i klassrummet. Arbetsformerna stimulerar fantasi och skapande. Inre drivkrafter och motivation är viktigt för det entreprenöriella lärandet i alla åldrar, från förskola till vuxen-utbildning. Centralt är att sätta det eleverna gör i ett sammanhang och se till helheten. Ämnesövergripande tematiska arbetssätt där elever tar ansvar för sitt lärande och där resultatet kan vara till nytta utanför skolan är karaktäristiskt. Samarbete med aktörer utanför skolan gör skolarbetet mer verklighetsanknutet.”

OM ENTREPRENÖRSKAP FRÅN SKOLVERKET

I DET HÄR KOMPENDIET finns några färdiga lektionstips som du kan göra med din klass. Eleverna kan även själva arbeta med frågeformuläret som finns på sidan 22 inne i tidningen. Frågorna bygger på Lyckoslantens innehåll. I vissa fall hittas svaren på tidningssidorna – andra frågor kräver egen efterforskning. Facit finns upp och ner på sidan 24.

VI HOPPAS att ni tycker att Lyckoslanten är ett kul och värdefullt inslag i skolvardagen. Lärarhandledningen finns även som pdf på www.lyckoslanten.se.

TILL SIST: Vi skickar ut tidningen till alla skolor med undervisning i årskurs 4-6 som finns med i Skolverkets register. Antalet tidningar till varje skola baseras på Skolverkets register. Om du vill beställa fler eller färre tidningar, ändra adress eller något annat distributionsrelaterat: maila till lyckoslanten@vi.se. Ett antal lärarhandledningar skickas till alla skolor som får tidningen. Behöver din skola fler lärarhandledningar finns den som pdf att läsa eller skriva ut på www.lyckoslanten.se

NI ÄR ALLTID VÄLKOMNA att höra av er till oss på lyckoslanten@vi.se med idéer, synpunkter och frågor! Och du, kika gärna in på vår webbsida: www.lyckoslanten.se!

1. EGET MILJÖ-PROJEKT

Bygger på artikeln *Kilbo skola räddade sin badsjö* på sidorna 10–11.

ÄMNE: Geografi

SYFTE: Värdera lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån överväganden kring etik och hållbar utveckling.

CENTRALT INNEHÅLL: Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling. Argumenterande text dess innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

ÖVNINGAR: I artikeln *Kilbo skola räddade sin badsjö* kan eleverna enskilt eller i grupp läsa om hur en skola genom sitt miljöprojekt faktiskt kunde göra skillnad och rädda sin sjö. Resonera om att det har stor betydelse vad varje enskild person gör i sin vardag – även barn och ungdomar.

Prata om vad ett miljöhot kan vara och fundera utifrån följande punkter:

- Vilka miljöhot känner vi till? (Skriv upp dem på tavlan)
- Vad tror ni att miljöhoten ställer till med?
- Vad kan vi själva göra för att minska miljöhoten?

Låt eleverna arbeta i par eller grupper och be dem välja ett av de miljöhot som ni har skrivit upp på tavlan. Nu ska de tillsammans skriva en argumenterande text där de ska övertyga andra om varför man behöver göra något åt detta hot.

Som inledning kan ni tillsammans titta på videon som berättar om vad man ska tänka på när man gör en argumenterande text (se länk nedan).

Håll små föredrag för varandra när alla grupper är klara.

OM NI HAR TID: Planera för ett eget miljöprojekt som passar i er närhet. Det behöver inte alltid vara så stort och omfattande.

LÄNK: www.youtube.com/watch?v=FMdnN13APgU
Eller sök på Argumenterande text (Svenska) på Youtube

2. MITT SPARANDE

Bygger på krönikan *Vad gör jag av pengarna?* på sidorna 12–13.

ÄMNE: Matematik

SYFTE: Använda matematikens uttrycksformer för att samtala om, argumentera och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser.

CENTRALT INNEHÅLL: Matematisk formulering av frågeställningar utifrån vardagliga situationer.

ÖVNINGAR: Läs artikeln tillsammans med eleverna och prata om vad sparande är för något och hur man kan tänka om man vill spara till något.

- Hur tycker ni att man ska göra när man sparar?
- Har ni något som ni skulle vilja spara till?

Skriv upp de saker som eleverna säger. Låt dem sedan få fundera över något som de skulle vilja göra eller ha och sedan lägga upp en sparplan för hur de skulle kunna lyckas att uppnå det. Det kan vara något som de vill spara till på riktigt, något av det ni har skrivit på tavlan eller något påhittat.

Det kan vara roligt att göra denna aktivitet i par eller små grupper och be dem sedan att:

- Söka upp priser på nätet via telefoner, läsplattor eller datorer.
- Skriva eller illustrera vad det är de vill spara till.

- Beskriva på vilket sätt de ska få ihop och förvalta pengarna: Om de kommer att göra något extrajobb för att få ihop summan och om de kommer att spara på banken eller hemma.
- Presentera för varandra och häng upp i klassrummet.

OM NI HAR TID: Prata om att det inte alltid har funnits pengar och vad man gjorde istället när man ville ha en sak eller göra något. Ni kan förslagsvis läsa en tidigare artikel i *Lyckoslanten* som tar upp just detta. Se länk nedan.

LÄNK: <https://online.swedbank.se/ConditionsEarchive/download?bankid=1111&id=WEBDOC-CID-2579075>
Eller sök på: Därför finns pengar + Swedbank

GÄSTKRÖNIKAN

Låt dina elever skriva krönikor till Lyckoslanten!

KOPPLING TILL LÄROPLANEN:

"Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften."

"Undervisningen ska bidra till att stärka elevernas medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleverna får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket."

ÄMNE: Svenska.

Läsarna får hjälpa oss att skapa innehållet i tidningen. Vill dina elever skicka in krönikor? Alla klasser som vill är välkomna att skicka in komplett material till oss på lyckoslanten@vi.se. Vi väljer ut en text som publiceras i Lyckoslanten.

NÅGRA EXEMPEL PÅ ÄMNEN:

Sopsortera bättre

Vego är bäst!

Varför får jag inte ha mössa inomhus?

Sluta klaga på BTS!

Mall

Här är en mall för dig/er som vill skriva en krönika. Dessa sektioner ska finnas med och anpassas till ämnet.

1. KRÖNIKA

En personlig text där skribenten utgår från sina egna erfarenheter. Ska vara tankeväckande och/eller underhållande. Vanligtvis skriver man i jag-form och har en poäng som man vill få fram och försöker få till i en rolig eller tänkvärd slutkläm.

Be eleverna att hitta ett aktuellt ämne att skriva om, eller berätta om en situation eller upplevelse.

Några tips:

- Var inte rädd för att ha åsikter eller att vara rolig. En krönika ska vara lättläst. Den får gärna vara underhållande, intressant och lite provocerande. Men inte elak mot andra, förstås.
- Var personlig. Använd dig av egna erfarenheter. "När jag skulle byta skola grät jag mig till sömns varje natt – men det gick bra sedan!" eller "Igår när jag gick till affären såg jag en tiggare. Synen gjorde mig så..."
- **VIKTIGT:** En krönika är ingen faktatext. Skolarbetet om vikingatiden kan inte vara en krönika.

Att leverera: Text på cirka 1500 tecken, inklusive blanksteg.

2. FAKTA OM SKRIBENTEN

En krönika får mer liv om man får veta lite mer om avsändaren bakom texten.

Att leverera: Faktaruta som innehåller: Namn, ålder, skola, intressen och "min/vår hälsning till Sveriges mellanstadieelever".

Vi behöver ert material senast:

7/10
2021

3. LISTA MED 3 TIPS som är relaterat till ämnet. Det kan vara tips eller en topplista. Till exempel: Till krönika om att vi inte ska slänga så mycket mat – **3 sätt att bli (kli)matsmart**. Till krönika om att vara kär i sin idol – **3 bästa låtarna med xxx**. Roligast är om tipsen inte är för lika varandra.

Att leverera: 3 tips eller liknande, med max två meningar till varje tips.

4. FOTO

Färgbild på skribenten/skribenterna. Närbild eller i halvfigur (se exempel ovan).

Att leverera: Ett högupplöst foto på författaren/författarna (det kan vara flera som skriver tillsammans).

Maila ert material (eller frågor) till: lyckoslanten@vi.se

BRA ATT TÄNKA PÅ:

FOTON Det räcker att ta bilder med en smartphone eller Ipad, om ni inte vill eller kan fotografera med andra kameror. Se till att ljuset är bra och att människor tittar in i kameran. Bilder bifogas separat i mail.

TEXTER Alla texter levereras samlade i **en och samma word-fil**.

MALLFÖRSLAG FÖR KRÖNIKA:

RUBRIK Den större överskriften som lockar till läsning och berättar vad artikeln handlar om.

INLEDNING Ger en bakgrund till ämnet, ett citat, eller kanske bara börja mitt i en situation, som: "Jag står mitt i stallet och förstår ingenting. Var har Chaplin tagit vägen?"

BRÖDTEXT Krönikans största del. Själva resonerande texten.

AVSLUTNING Sammanfattning av krönikans innehåll och gärna en slutsats som kopplar ihop texten med inledningen: "Jag kommer aldrig att glömma Chaplin."

3. ATT VARA PÅ FLYKT

Bygger på artikeln *Prata är najs men att sjunga är bättre* på sidorna 4-7.

ÄMNET: Samhälle och musik.

SYFTEN: Uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv. Analysera och samtala om musikens uttryck i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang.

CENTRALT INNEHÅLL: Sociala skyddsnet för barn i olika livssituationer, i skolan och i samhället.

De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Ljudets och musikens fysiska, tanke- och känslomässiga påverkan på människan i olika sammanhang.

ÖVNINGAR: Läs artikeln tillsammans med eleverna eller i mindre grupper. Diskutera sedan:

- Vad var det Tusse upptäckte när han började sjunga inför andra?
- På vilket sätt tror ni att musik påverkar oss människor?
- Varför tror ni att man påverkas av musik?
- Skriv upp ordet musik mitt på tavlan och be elever ge förslag på ord som beskriver en känsla som man kan få när man lyssnar till musik.

Förbered olika typer av musik och/eller låtar som ni tillsammans lyssnar på.

- Vad fick ni för känsla?
- Kan ni beskriva varför ni tror att ni upplevde det så?
- Kände alla på samma sätt?

OM NI HAR TID: Knyt an till delarna i texten där Tusse beskriver hur det gick till när han och hans familj fick fly till Sverige och prata om hur eleverna tror att det skulle kännas att själva vara på flykt. Spela sedan låten Flykten från Sverige som du hittar via länken nedan. Pausa under vägens gång om ni behöver för att prata om innehållet i texten. Du kan också printa ut texten i förväg så att eleverna kan följa med i den. Prata om:

- Vad vill texten i sången säga oss?
- Hur skulle ni känna er om ni var på flykt från Sverige till ett annat land?

Prata i grupper och presentera sedan vad man har pratat om i helklass.

LÄNK: www.youtube.com/watch?v=2z9bN-hEfpQ
www.songtexte.com/songtext/loke/flykten-fran-sverige-1bbb88.html Eller sök på: "Loke - Flykten från Sverige" på Youtube

ÖVERGRIPANDE LÄROPLANSKOPPLING

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.”

”Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor.”

”Eleverna tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö, kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt.”

Lyckoslantens lärarhandledning

görs av

CHRIS QWIST

som är lärare, specialpedagog och läromedelskonsulent.

Boka föreläsning

Förra året träffade Swedbank och sparbankerna 53 800 elever för samtal om ekonomi. Nu vänder vi oss även till låg- och mellanstadiet med föreläsningen *Prata pengar*. Läs mer och boka en föreläsning på swedbank.se/ungekonomi